

Parlamentaaarsed uudised

Piret Viljamaa, Eesti Rahvusraamatukogu parlamendiinfo keskuse infospetsialist

Välisriikide parlamentide uudiseid 2012. aasta aprillist novembrini.

Uudistest valiku tegemisel on kasutatud BNS-i (www.bns.ee), teiste uudisteagentuuride ja meediaväljaannete ning parlamentide kodulehtedel leiduvaid materjale.

Albaania

2009. aastast poliitilises kriisis olnud Albaania valis neljandal katsel uue presidendi. Põhiseaduse järgi peab parlament kuni viie hääletusvooru jooksul valima presidendi viieaastaseks ametiajaks. Esimeses kolmes voorus oleks presidendi valimiseks vaja läinud 3/5 häälest. Neljandal katsel, kui piisas lihthäälteenamusest, õnnestus valida valitsuse poolt üles seatud Bujar Nishani. Demokraatlikku Parteisse kuuluv endine siseminister valiti 73 häälega (73 parlamendiliiget 140-st kuulub Demokraatlikku Parteisse). Opositsioonilise Sotsialistliku Partei liikmed hääletusest osa ei võtnud ning Euroopa Liidu katsed Albaania poliitikas valitsevaid pingeid vähendada ja leida mõlemale poolele sobiv kandidaat luhtusid.

Postimees, 08.06.2012, „Albaania presidendivalimiste kolmas voor ebaõnnestus”. – <http://www.postimees.ee/870118/albaania-presidendivalimiste-kolmas-voor-ebaonnestus>

Reuters, 11.06.2012, „Albania elects new president, opposition sidelined”. – <http://www.reuters.com/article/2012/06/11/us-albania-president-idUSBRE85A1EB20120611>

Albaania parlamendi veebilehel on eraldi välja toodud parlamendi sotsiaalne dimensioon. Sealt saab muu hulgas teada, et mais käis spiiker Jozefina Topalli kaastunnet avaldamas traagilises bussiavariis hukkunud tudengi perekonnale. Samuti külastas ta avariis vigastatuid sõjaväehaiglas ning kinnitas, et neile tagatakse kõige parem meditsiiniabi, mida riik saab anda. Tudengeid sõidutanud buss sõitis Himaras kuristikku, 13 inimest hukkus ning paljud said raskeid vigastusi.

Parliament of Albania, 22.05.2012, „Speaker of Parliament, Jozefina Topalli, pays a condolence visit in the family of the student”. – http://www.parlament.al/web/Speaker_of_Parliament_Jozefina_Topalli_pays_a_condolence_visit_in_the_family_of_the_student_Julia_14308_2.php

Ameerika Ühendriigid

Juunis kiitsid Kongressi Esindajatekoja ja Senati väliskomisjonid heaks eelnõu, mis näeb ette viisakeelu ja finantspiirangute kehtestamise inimõiguste rikkujatele. Esindajatekoja eelnõu pidas silmas eelkõige isikuid, kes olid seotud 2009. aastal

vanglas surnud advokaadi Sergei Magnitski vangistamise ja surmaga Venemaal. Senati versioon on üldisem, enne seaduse vastuvõtmist tuleb vastuolu kõrvaldada. Venemaa on eelnõu heakskiitmise korral lubanud rakendada vastumeetmeid. Inimõigusi käsitlev eelnõu on kavas siduda seadusemuudatustega, mille eesmärk on normaliseerida kaubandussuhted Venemaaga, s.t tühistada 1974. aastast pärinev Jackson-Vaniki parandus, mis sidus kauplemise Nõukogude Liiduga Moskva valmisolekuga lubada juutidel ja teiste vähemuste esindajatel riigist lahkuda. Ameerika äriühingonnad on huvitatud Jackson-Vaniki paranduse tühistamisest, sest see võimaldaks Ameerika Ühendriikide ettevõtetele parema ligipääsu käesoleva aasta augustis Maailma Kaubandusorganisatsiooniga (WTO) ühinenud Venemaa turgudele. Magnitski teemaga tegeldakse ka Euroopas, septembris võttis Euroopa Parlamendi väliskomisjon vastu Kristiina Ojulandi vastava raporti.

AP-BNS, 27.06.2012, „USA Senati väliskomisjon kiitis heaks Magnitski eelnõu”;

Reuters, 08.09.2012, „Clinton sees Russia trade move soon, at odds on Syria”. – <http://www.reuters.com/article/2012/09/08/us-russia-usa-idUSBRE88702P20120908>

Tänavu juunis otsustas Ülemkohus, et tervishoiureformis sätestatud kohustus hõlmata tervisekindlustusega sellest seni ilma olnud 32 miljonit ameeriklast vastab põhiseadusele, mis andis president Barack Obamale presidendivalimiste eel olulise võidu. Pärast kohtuotsuse väljakuulutamist lubas Esindajatekoja spiiker John Boehner võitlust reformi vastu jätkata, vabariiklaste presidendikandidaat Mitt Romney aga töötas, et kui ta Valgesse Majja valitakse, alustab ta tervishoiureformi tühistamisest. Reform kohustab alates 2014. aastast kõiki kodanikke ravikindlustust sõlmima. USA on ainus lääne tööstusriik, kus kõigil kodanikel pole ravikindlustust. Juulis hääletas Esindajatekoda kaks aastat tagasi vastu võetud tervishoiureformi tühistamise üle: reformi toetas 185, selle tühistamise poolt oli 244 liiget. Vabariiklaste varasemad analoogilised katsed on sumbunud demokraatide kontrolli all olevas Senatis. Väidetavalt oli tegemist juba 33. korraga, kui Esindajatekoda võttis vastu eelnõu 2700-leheküljelise reformi või mõne selle sätte tühistamiseks. Mõned muudatused on ka läbi läinud.

AFP-BNS, 29.06.2012, „USA Ülemkohus jättis Obama tervishoiureformi jõusse”;

Reuters, 11.07.2012, „House votes to repeal Obama healthcare law, again”. – <http://www.reuters.com/article/2012/07/12/us-campaign-congress-healthcare-idUSBRE86A13120120712>

Argentina

Argentina Kongress võttis oktoobris vastu seaduse, millega langetati valimisõiguse vanusepiir 16 eluaastale. Otsus võib tugevdada president Cristina Fernández de Kirchneri positsioone tuleval aastal peetavate parlamendivalimiste eel. Saadikutekoda võttis Kirchneri endise personaliülema algatatud eelnõu vastu 131 poolt- ja kahe vastuhäälega. Senat kiitis eelnõu heaks juba varem. 18–70-aastastele kodanikele on valimine kohustuslik, 16–17-aastastele noortele on see vabatahtlik. Kriitikute sõnul soovitakse sellega tagada Kongressis põhiseaduse muutmiseks

vajalik enamus, et võimaldada Kirchneril kolmandaks ametiajaks kandideerida. Seaduse toetajate väitel on aga noored inimesed poliitiliselt teadlikumaks muutunud.

AFP-BNS, 01.11.2012, „Argentina langetas valimisõiguse vanusepiiri 16 eluaastani”.

Armeenia

Mais toimunud Armeenia parlamendivalimised võitis president Serž Sargsjani Vabariiklik Partei, mis sai Rahvussammas 69 kohta. Teiseks tuli Vabariikliku Partei peamine partner eelmisest koalitsioonivalitsusest, Õitsev Armeenia 37 kohaga. Valitsev koalitsioon sai kokku 112 kohta 131-st. Opositsiooniliidri Levon Ter-Petrosjani juhitud Armeenia Rahvuskongress sai 7 kohta. Seadusandlikku kogusse pääses veel kolm parteid: Pärand (5 kohta), Armeenia Revolutsiooniline Föderatsioon (Dašnaktsutjun, 6 kohta) ning Seaduse Võim (6 kohta). Parlamenti sai ka üks sõltumatu liige.

Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) vaatlejad leidsid, et valimised olid varasematega võrreldes demokraatlikumad, kuid esines ka puudusi, kaasa arvatud valijate surveamine ning ebaadekvaatne kaebuste esitamise protsess. Valimiskampaania keskendus peamiselt töötuse, vaesuse ja emigratsiooni küsimustele, mitte Armeenia pikaajalistele poliitilistele vaidlustele naabrite Türgi ja Aserbaidžaaniga.

Postimees, 07.05.2012, „Armeenia võimupartei võitis parlamendivalimised”. – <http://www.postimees.ee/833026/armeenia-voimupartei-voitis-parlamendivalimised/>

Inter-Parliamentary Union, „Armenia”. – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2013_E.htm

Armeenia ja Ungari suhted said augustis kannatada Ungari valitsuse otsuse tõttu anda Aserbaidžaanile välja Ramil Safarov, kes 2004. aastal tappis Budapesti sõjaväeakadeemias Armeenia leitnandi Gurgen Margarjani. Aserbaidžaan president andis mõrvarile kohe armu. Armeenia Rahvussammas spiiker jättis ära visiidi Ungarisse ja diplomaatilised suhted kahe riigi vahel katkestati. Rahvussammas võttis 96 poolthäälega vastu avalduse, milles Ungari ja Aserbaidžaan võimude käitumine hukka mõisteti.

Armenpress, 05.09.2012, „Armenian Parliament urges all countries to condemn Hungarian-Azerbaijani bargain”. – <http://armenpress.am/eng/news/692313/armenian-parliament-urges-all-countries-to-condemn-hungarian-azerbaijani-bargain.html>

Austraalia

Austraalia parlament võttis vastu seaduse, mis lubab saata paadipõgenikud teistesse riikidesse, kuigi kriitikute sõnul võib see tähendada põgenike lõputut hoidmist kaugetes laagrites. Senat kiitis eelnõu heaks pärast kuudepikkusi arutelusid, andes valitsusele voli saata paadipõgenikud Paapua Uus-Guineasse ja

Naurule seniks, kuni nende taotlusi menetletakse. Austraalia on sellel aastal olnud raskusi põgenikevooga toime tulemisega. Peamiselt üritavad Aasia kaudu Austraaliasse jõuda Afganistani, Sri Lanka, Iraani ja Iraagi põgenikud. Valitsus loodab, et väljavaade jääda aastateks Vaikse ookeani saartel asuvasse kinnipidamiskeskustesse heidutab põgenikke.

AFP-BNS, 17.08.2012, „Austraalia parlament võttis vastu paadipõgenike seaduse”.

Seksuaalse ahistamise ja kuluhüvitiste valekasutamise uurimine sundis Austraalia Esindajatekoja spiikrit Peter Slipperit ametist lahkuma. Endine meesalluv süüdistab teda seksuaalses ahistamises, Slipper on tunnistanud seksistlike ja seksuaalse sisuga tekstisõnumite saatmist. Opositsiooni algatatud umbusaldamine küll enamuse toetust ei saanud, kuid spiiker otsustas ise ameti maha panna. Tema parteikaaslased, kaasa arvatud peaminister Julia Gillard, taunisid küll sõnumite saatmist, kuid leidsid, et süüdimõistmine peaks olema kohtu otsustada. Uueks spiikriks sai Tööpartei liige Anna Burke.

ERR uudised, 10.10.2012, „Austraalia parlamendi spiiker astus ahistamissüüdistuse pärast tagasi”. – <http://uudised.err.ee/index.php?06263227>

Perth Now, 10.10.2012, „Peter Slipper resigns as Speaker after scandals trigger a tumultuous day in Parliament”. – <http://www.perthnow.com.au/news/top-stories/peter-slipper-resigns-after-dramatic-day-in-parliament/story-e6frg12l-1226492425543>

Birma

Mais vannutati Birma opositsiooniliider Aung San Suu Kyi riigi parlamendi liikmeks. Aprilli algul järelvalimistel parlamenti valitud Suu Kyi ja tema partei, Rahvusliku Demokraatialiiga Demokraatia Eest (NLD) liikmed keeldusid algul vannutamiseremoonial osalemast, sest neid ei rahuldanud ametivande sõnastus. Põhiseaduse kaitsmise asemel soovisid nad sõnastust põhiseadust austada. ÜRO peasekretär Ban Ki-moon veenis nad siiski ümber. Pikka aega koduarestis viibinud Suu Kyi sai tagasi passi ning külastas pärast 24 aastat uuesti Euroopat. Lääneriigid on riigi demokratiseerumise järel Birma-vastaseid sanktsioone leevendanud.

ERR uudised, 02.05.2012, „Birma opositsioonijuhist sai parlamendi liige”.

Bulgaaria

Mais võttis parlament pärast ägedaid vaidlusi vastu seaduse, mille eesmärk on võidelda organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooniga, muutes lihtsamaks rasketes kuritegudes süüdistatud isikute vara konfiskeerimise. Seadus võimaldab arestida terrorismis, inimkaubanduses, maksupettustes jm rasketes kuritegudes kahtlustatud isikute selgusetu päritoluga vara, mis ületab 250 000 levi (ligikaudu 127 800 eurot). Peaminister Boiko Borisov oli eelnevalt lubanud ametist lahkuda, kui pikka aega menetletud seadust vastu ei võeta. Bulgaaria ajakirjanduses vastuoluliseks nimetatud seadus pälvis Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide heakskiidu. Opositsiooni sõnul võimaldab see taga kiusata poliitilisi vastaseid,

jättes aga puutumata isikud, kes said oma vara kahtlaste erastamistehingutega. Oktoobris tunnistas Bulgaaria Konstitutsioonikohus osa seadusest põhiseadusevastaseks. Kohus ei pidanud õigustatuks kahtlusaluste finantsandmete kontrollimist kuni 15 aasta taguse ajani ning pakkus välja maksimaalselt 10 aastat. Samuti tühistati riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste ning iga kodaniku kohustus teavitada spetsiaalset komisjoni kahtlastest rikastumistest.

Novinite, 07.05.2012, „Ambassadors laud Bulgaria’s new illegal assets bill”. – http://www.novinite.com/view_news.php?id=139131

Novinite, 18.10.2012, „Bulgaria’s top court hinders illegal assets law”. – http://www.novinite.com/view_news.php?id=144259

Juunis võttis parlament 75 poolthäälega vastu opositsiooni kritiseeritud metsandusseaduse muudatused, mis tõid rahva tänavale protesteerima. Meeleavaldused olid spontaansed, üleskutseid esitasid pigem nooremad inimesed Facebooki, Twitteri ja blogide kaudu. Plakatil teatati, et meeleavaldajad tahavad päästa selle, mis Bulgaariast veel järel on. Seadusemuudatused võimaldanuks edaspidi ehitada spordirajatisi maa kasutamise sihtotstarvet muutmata ja vastavat tasu maksmata. Protesti tekitas ka viis, kuidas eelnõu menetleti: eelnevate diskussioonideta ning kiirustades. Tegemist oli ühe firma heaks tehtud muudatustega – eelmisel talvel ähvardas rahvuspargi alal asuv suusakeskus Vitosha Ski sulgemisega, sest seadus ei võimaldavat hooldus- ja parandustöid teha. Peaministri Boiko Borisovi väitel hoogustaks uus kord turismi. President Rosen Plevneliev pani seadusele veto, põhjendades seda vajadusega leida tasakaal looduskaitse ja talispordi elavdamise vahel ning viitas, et bulgaarlaste meeleavaldused osutavad konsensusse puudumisele selle valdkonna reeglites.

Sofia Globe, 13.06.2012, „12 arrested during a protest against the amendments to the forestry act”. – <http://sofiaglobe.com/2012/06/13/12-arrested-during-a-protest-against-the-amendments-to-the-forests-act/>

Novinite, 16.06.2012, „Bulgarian president vetoes entire forestry act”. – http://www.novinite.com/view_news.php?id=140366

Novinite, 23.06.2012, „Occupy protests, forests, oligarchs: trouble with rule of law in Bulgaria”. – http://www.novinite.com/view_news.php?id=140614

Opositsiooni vastuseisust hoolimata moodustas parlament septembris ajutise uurimiskomisjoni kõrgete riigiametnike korruptsioonijuhtumite uurimiseks. Komisjoni loomist toetas 179, selle vastu hääletas 53 parlamendiliiget. Algatusega tuli välja konservatiivne partei Kord, Seadus ja Õigus, valitseva GERB-i liitlane. 13 parlamendiliikmest koosnev komitee uurib poole aasta jooksul korruptsioonijuhtumeid, mille puhul kõrged riigiametnikud on isikliku kasusaamise eesmärgil riigile kahju tekitanud.

Novinite, 20.09.2012, „Bulgarian parliament to probe ‘high-power’ corruption”. – http://www.novinite.com/view_news.php?id=143394

Egiptus

Juunis otsustas Konstitutsioonikohus, et eelmise aasta lõpus valitud parlament on ebaseaduslik, sest valimisseaduses on puudusi. Juulis andis riigipea Mohamed Mursi välja määruse, milles nõudis parlamendi ennistamist. Konstitutsioonikohus külmutas määruse kaks päeva hiljem. Moslemivennaskond ja selle poliitiline tiib Vabaduse ja Õigluse Partei esitasid seepeale apellatsiooni kõrgeimale halduskohtule, mis aga leidis, et Konstitutsioonikohtu otsust ei saa muuta. Uued valimised peaksid toimuma pärast uue põhiseaduse vastuvõtmist, uus põhiseadus peaks valmima aasta lõpul.

Postimees, 22.09.2012, „Egiptuse kohus jättis parlamendi laialisaatmise otsuse jõusse”. – <http://www.postimees.ee/981946/egiptuse-kohus-jattis-parlamendi-laialisaatmise-otsuse-jousse/>

Ghana

Juulis võttis Ghana parlament vastu rahvatervise seaduse, milles muude küsimuste kõrval (vaktsineerimine, nakkushaigused, narkootikumidega seonduv jne) käsitletakse suitsetamist. 2004. aastal ratifitseeris Ghana Maailma Terviseorganisatsiooni tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni. Nüüd jõuti niikaugemale, et seadusega keelatakse avalikes kohtades suitsetamine, tubaka reklaam ja spondeerimine ning sigarettide müük lastele. Suitsupakkidele tuleb edaspidi lisada hoiatus terviseriskide kohta. Riigis tehtud uuringud näitavad, et suitsetamine on noorte hulgas järjest populaarsem.

Africa Tobacco Control Resource Center, „Ghana parliament passes the Public Health Bill with tobacco control measures”. – <http://www.africatobaccocontrol.org/en/index.php/media-center/latest-news/272-ghana-parliament-passes-the-public-health-bill-with-tobacco-control-measures>

Gruusia

Oktoobris toimunud parlamendivalimistel pidi Gruusia president Mihheil Saakašvili tunnistama kaotust. Selle põhjustena tõi ta välja kõrge tööpuuduse ja sotsiaalprobleemid ning lisas, et tema partei ja valimiste võitja, Bidzina Ivanišvili opositsiooniliidu vaated Gruusia edasistele arengutele erinevad kardinaalselt. Kümnes jaoskonnas tuli korraldada kordusvalimised hääletusreeglite rikkumiste tõttu. Kordusvalimistel võitsid Ivanišvili Gruusia Unistuse kandidaadid veel kolm parlamendikohta juurde. Gruusia Unistusel on seega 150-kohalises parlamendis 85 ja Saakašvili Ühtsel Rahvuslikul Liikumisel 65 kohta. President Mihheil Saakašvili andis Ivanišvilile tagasi Gruusia kodakondsuse, mille ta ise eelmisel aastal ära oli võtnud, ning nimetas Ivanišvili peaministriks. 2013. aastal jõustuvad põhiseaduse muudatused, mis annavad parlamendile ja peaministrile rohkem võimu ja kahandavad presidendi volitusi. Valimisaktiivsus oli 60,8 protsenti.

BNS, 07.04.2012, „Gruusia kaalub Ivanišvili jaoks põhiseaduse muutmist”;

BNS, 16.10.2012, „Saakašvili sõnul töid valimiskaotuse tööpuudus ja sotsiaalprobleemid”.

Holland

Septembris toimusid Hollandis parlamendi 150-kohalise alamkoja ennetähtaegsed valimised. Valimiste suurimaks kaotajaks jäi Geert Wildersi Vabaduspartei (PVV). Wilders põhjustas eelmise valitsuse lagunemise, sest ei toetanud säästueelarvet. Tema valimislubadus – Hollandi väljaastumine Euroopa Liidust – nähtavasti valijate toetust ei leidnud, edu saatis hoopis Euroopa-meelseid parteisid. Peaminister Mark Rutte liberaalid said 41 ja nende pearivaal Tööpartei 38 kohta. Sotsialistid ja PVV said mõlemad 15 kohta. Parlamenti pääses kokku 11 parteid. Valimisaktiivsus oli 74,6 protsenti. Valitsuskoalitsiooni moodustasid liberaalid ja Tööpartei. Koalitsioonil on kavas 2017. aastaks tervisekindlustuse ja kinnisvarasektori reformide ning arenguabi vähendamisega kärpida 15 miljardit eurot.

AFP-AP-BNS, 13.09.2012, „Hollandi valimistel saatis edu Euroopa-meelseid erakondi”;

Inter-Parliamentary Union, „Netherlands”. – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2231_E.htm

AFP-BNS, 28.10.2012, „Hollandi uue valitsuse moodustavad liberaalid ja Tööpartei”.

Iisrael

Juunis ei toetanud Knesset seaduseelnõu, mis oleks tagasiulatuvalt seadustanud palestiinlaste eramaale rajatud asundused. Eelnõu sai 22 poolt- ja 69 vastuhäält. See nurjas katse eirata ülemkohtu korraldust kõrvaldada 1. juuliks viis maja Ulpana asunduses. Knesseti lähedal toimus ka uusasunike meeleavaldus eelnõu toetuseks. Peaminister Benjamin Netanyahu eelnõu ei toetanud, kartes, et selle vastuvõtmine toob kaasa rahvusvahelise pahameele. Iisrael teeb vahet seaduslikel ja ebaseaduslikel asundustel, rahvusvahelise kogukonna silmis on igasugune asustustegevus okupeeritud territooriumil rahvusvahelise õiguse rikkumine.

AFP-BNS, 06.06.2012, „Iisraeli parlament lükkas tagasi asunduste tagantjärele seadustamise”.

Island

Mais otsustas Islandi parlament Alþingi 35 poolt- ja 15 vastuhäälega, et 2012. aasta sügisel toimub soovitusliku iseloomuga referendum uue põhiseaduse vastuvõtmise küsimuses. Opositsioonilised Iseseisvuspartei ja Progressipartei põhjendasid referendumist vastu hääletamist sellega, et senine sisuline arutelu ei ole olnud piisav. Põhiseadusnõukogu koostatud kavand oli parlamendis arutusel alates 2011. aasta juulist. Täiendustepanekuid võisid islandlased teha sotsiaalmeedia kaudu. Referendumil toetas kaks kolmandikku osalenutest uue põhiseaduse vastuvõtmist. Rahvahääletusel esitati kuus küsimust. Üle 80 protsendi hääletanutest soovis

kuulutada riigivaraks kõik loodusvarad, mis ei ole praegu eraomandis. Ettepanekut säilitada riigikirik toetas 57,5 protsenti vastanuist. Senine põhiseadus pärineb 1944. aastast ja on ajale jalgu jäänud.

Iceland Review, 25.05.2012, „Referendum to be held on Icelandic constitution”. – http://www.icelandreview.com/icelandreview/search/news/Default.asp?ew_0_a_id=390328

AFP-BNS, 22.10.2012, „Islandlased toetasid uue põhiseaduse visandit”.

Juunis võttis Alþingi vastu seaduse, millega kehtestati kalapüügiettevõtetele senisest ligi kolm korda kõrgemad litsentsimaksud. Kalatööstusel tuleb riigieelarvesse kokku maksta ligikaudu 84 miljonit eurot, tariifid on kehtestatud aastaks. Islandi kalalaevade omanike liit kritiseeris seadusemuudatust. Samas lükkas parlament edasi valitsuse eelnõu menetlemise, mis oleks piiranud kalapüügikvootide väljastamist. Kvootide vähendamise vastu toimus juuni algupoolel kalurite meeleavaldus; Reykjavíki sadamasse kogunes ligi 70 laeva, mille udusireenid töötasid terve päeva. Mitmed Euroopa Liidu liikmesriigid nõuavad Islandi vastu kaubandussanktsioonide kehtestamist, viidates Kirde-Atlandi makrellivarude vähenemisele viimastel aastatel Islandi ja Fääri saarte ühepoolset kehtestatud suurte kvootide tõttu.

Iceland Review, 20.06.2012, „Iceland’s parliament agrees on fishing tariffs”. – http://www.icelandreview.com/icelandreview/search/news/Default.asp?ew_0_a_id=391083

Ice News, 03.07.2012, „Iceland trebles price of fishing tariffs”. – <http://www.icenews.is/index.php/2012/07/03/iceland-trebles-price-of-fishing-tariffs/>

Itaalia

Itaalia, mida on raputanud mitmed ametialase kuritarvitusega seotud skandaalid, võttis oktoobris vastu valitsuse algatatud korruptsioonivastase seaduse, mis oli menetluses üle aasta. Saadikutekojas toetas eelnõu 460, selle vastu oli 76 liiget, Senat oli eelnõu heaks kiitnud paar nädalat varem. Korruptsioonis süüdi mõistetud isikutel keelatakse edasine töötamine avalikus sektoris ning seadus volitab valitsust keelustama kriminaalkorras karistatud poliitikute kandideerimise esinduskogude valimistel. Karmistatakse karistusi altkäemaksu võtmise ja ametialaste kuritarvituste eest, riigihanked peavad olema avalikud ning riigiasutuste juhtivtöötajate valiku kohta tuleb esitada ülevaade korruptsioonivastasele ametile. Rahvusvahelise korruptsioonivastase organisatsiooni *Transparency International* sõnul peab 87 protsenti itaallastest korruptsiooni riigi üheks suurimaks probleemiks.

Reuters, 31.10.2012, „New Italy law tackles rampant corruption”. – <http://in.reuters.com/article/2012/10/30/italy-corruption-idINDEE89T0FP20121030>

Jaapan

Juunis nõustus Jaapani alamkoda peaminister Yoshihiko Noda maksuseaduse muudatustega. 480-kohalises alamkojas, milles enamuse moodustavad peaministri Demokraatliku Partei liikmed, toetas eelnõu 363 liiget, vastu anti 96 häält. Maksutõusu ei toetanud peaministri partei 57 liiget. Ülemkoda kiitis seaduse heaks augustis. Seaduse vastuvõtmist toetasid ka opositsioonilised Liberaaldemokraatlik Partei ja Uus Komeito, vastutasuks lubas peaminister varsti pärast seaduse vastuvõtmist alamkoja laiali saata ja uued valimised korraldada. Peaministri oluliseks poliitiliseks eesmärgiks olev seadus tõstab müügitaksu kahes järgus 5 protsendist 10 protsendini 2015. aasta oktoobriks, et rahastada sotsiaalkindlustuse üha kasvavaid kulusid. Peaminister Yoshihiko Noda palus ühtlasi Jaapani rahvalt vabandust, et ta kasvatab riigieelarve tasakaalustamiseks nende kulusid. Jaapani riigivõlg on suuremaid maailmas (üle 200 protsendi sisemajanduse kogutoodangust).

China Daily, 26.06.2012, „Japan passes controversial tax bills”. – http://usa.chinadaily.com.cn/world/2012-06/26/content_15524374.htm

Xinhua News, 10.08.2012, „Japan’s upper house approves legislation of tax hike bills”. – http://news.xinhuanet.com/english/world/2012-08/10/c_131776409.htm

Kreeka

Mais toimusid Kreekas parlamendivalimised, mille tulemusel ei kogunud isegi kahe peale enamust parteid, kes eelmises valitsuses kärpekava läbi surusid (PASOK ja Uus Demokraatia). Valimiste tulemusel killustus poliitikamaastik ja parlamenti sai tänu immigratsioonivastasele kampaaniale paremäärmuslik partei. Kõige rohkem hääli sai Uus Demokraatia, teiseks tuli vasakäärmuslik SYRIZA ja kolmandaks PASOK. Valimisaktiivsus oli 65,1 protsenti. Paraku ei õnnestunud korduvatest katsetest hoolimata valitsust moodustada, parlament saadeti laiali kaks päeva pärast avaistungit ning juunis korraldati kordusvalimised. Kordusvalimistel eelistas rahvas päästepaketti toetavaid parteisid. Uus Demokraatia sai 300-kohalises parlamendis 129, SYRIZA 71, PASOK 33 ning paremäärmuslik Kuldne Koidik 18 kohta. Parlamenti pääses 7 parteid. Valimisaktiivsus oli 62,5 protsenti. Valitsuse moodustasid Uus Demokraatia, PASOK ja Demokraatlik Vasakpartei.

AFP-BNS, 13.05.2012, „Küsitlus: kreeklasi „ehmatasid” valimistulemused”;

AFP-BNS, 18.06.2012, „Kreeka päästepaketti toetavad parteid võitsid parlamendienamuse”;

AFP-BNS, 20.06.2012, „PASOK-i juht: Kreekal on valitsus”.

Kreeka peaminister Antonis Samaras heitis konservatiivide fraktsioonist välja parlamendiliikme, kes väljendas avalikult vastuseisu valitsuse järgmisele, 13,5 miljardi euro suurusele kärpepakatile. Pärast Nikos Stavrogiannise fraktsioonist väljaviskamist on Samarase kolmeparteilisel koalitsioonil parlamendis 177 kohta. 2004. aastast parlamendis olnud Stavrogiannise sõnul ei luba südametunnistus tal

hääletada meetmete poolt, mis halvendavad nende olukorda, kelle rahaline seis on niigi kõige viletsam.

AFP-BNS, 22.10.2012, „Samaras viskas kärpeid vastustanud saadiku fraktsioonist välja”.

Oktoobris võttis Kreeka parlament saadikupuutumatusel neljalt Kuldse Koidiku liikmelt, keda süüdistatakse mitmesugustes õigusrikkumistes. Immuniteedist jäid ilma Konstantinos Barbarousis, Panagiotis Iliopoulos ja Georgios Germanis, kes väidetavalt osalesid kallaletungis turukaupmeestele, ning partei pressiesindaja Ilias Kasidiaris, keda süüdistatakse seotuses relvastatud rööviga 2007. aastal. Kasidiaris viskas parlamendivalimiste teledebati ajal vasakpoolsele rahvaesindajale klaasi vett näkku ja andis talle kõrvakiilu. Septembris jõudsid internetti videod, millel võis näha Kuldse Koidiku liikmeid Messolongi turul kaupmeeste lette puruks peksmas. Nende väitel kaubitsesid ohvrid turul ilma loata. Partei lubas pärast kallaletungi, et kavatseb samalaadse tegevusega jätkata. Politsei teatas omakorda, et ei taga enam paremäärmuslike parlamendiliikmete julgeolekut. Kreekas on kavas vihakuritegude karistusi karmistada.

AFP-BNS, 13.09.2012, „Kreeka karmistab karistusi üha sagenevate vihakuritegude eest”;

AP-BNS, 17.10.2012, „Rünnakus süüdistatavalt Kreeka parlamendisaadikult võeti puutumatus”;

AFP-BNS, 24.10.2012, „Kreeka parlament tühistas kolme neonatsist saadiku puutumatusel”.

Küpros

Mais toetas Küprose parlament üksmeelselt valitsuse otsust märkida üle riigi suuruselt teise panga Cyprus Popular Banki 1,8 miljardi euro suurune aktsiaemissioon, et aidata tugevdada Kreeka võlakirjadega kahju saanud panga kapitalibaasi. Juunis omandas Küprose valitsus varem ka Eestis Marfin Pangana tegutsenud panga enamusaktsiad. Meetmed polnud siiski piisavad ning Küpros palus viienda Euroopa Liidu riigina eurotsooni partneritelt finantsabi.

BNS, 16.05.2012, „Kreeka on viinud raskustesse Küprose kaks suuremat panka”;

AFP-BNS, 18.05.2012, „Küprose parlament otsustas panka toetada”.

Leedu

Mais võttis Leedu Seim saadikupuutumatusel võimulolevate konservatiivide fraktsiooni liikmelt Vitas Matuzaselt. Selle poolt hääletas 79 seimiliiget, vastu oli üks. Matuzasele on esitatud süüdistused kelmuses, ametivolituste kuritarvitamises ja dokumentide võltsimises. Kui ta süüdi mõistetakse, heidab see halba varju kogu seadusandlikule tööle, sest väidetavalt maksti talle kolme eelnõu algatamise eest 55 000 litti (16 000 eurot). Näiteks süüdistatakse teda alkoholireklaami täieliku

keelustamise vastase kinnimakstud eelnõu algatamises. 2012. aasta algusest oleks pidanud jõustuma seadusemuudatus, mis oleks keelanud igasuguse alkoholi-reklaami. Matuzas väitis, et see annab ebaausa konkurentsieelise Venemaa telejaamadele, sest neile keeld ei rakendu. Matuzase eelnõu võeti vastu 59 poolthäälega, seda ei toetanud 37 seimiliiget. Valdav osa konservatiivide fraktsiooni liikmetest olid Matuzase muudatuse vastu. Tänu Matuzase algatusele jäi kehtima varasem kord: televisioonis on alkoholireklaam keelatud kella 6.00–23.00, perioodiliste väljaannete kaantel ei tohi vastavaid reklaame trükkida ning kuulutustulpadel võib reklaamida ainult lahjat alkoholi. Kuna varem pole ostetud eelnõude probleemi esinenud, pole Seimi eetika- ja protseduurireeglites niisuguseks puhuks reegleid ette nähtud.

BNS, 24.05.2012, „Leedu Seim võttis seadusandjalt puutumatus“;

The Lithuania Tribune, 21.08.2012, „Lobbying in Lithuania – conservative MP suspected of taking bribe for revoking alcohol ad ban”. – <http://www.lithuaniatribune.com/2012/08/21/lobbying-in-lithuania-conservative-mp-suspected-of-taking-bribe-for-revoking-alcohol-ad-ban/>

Juunis jäi Seimil põhiseaduse muutmisest üks hääl puudu. Vabaabielu- ja samasooliste paaride kriitika esile kutsunud muudatus oleks seadustanud perekonna kui lastega abielu mehe ja naise vahel. Eelnõu sai 93 poolthäält. Selle kõige suuremad toetajad olid konservatiivid. Konservatiivse seimiliikme Rimantas Jonas Dagyse sõnul oli muudatuse taga soov takistada samasooliste paaride abielu seadustamist. 98 seimiliiget algatasid põhiseaduse muutmise pärast seda, kui Konstitutsioonikohus eelmise aasta sügisel otsustas, et 2008. aastal vastu võetud riiklik perekonnapoliitika kontseptsioon on põhiseadusega vastuolus, sest defineerib perekonnana ainult abielus paare. Leedu põhiseaduse kohaselt sõlmitakse abielu mehe ja naise vahel, kuid perekonna mõiste pole abieluga seotud.

15min.lt, 19.06.2012, „Lithuanian Parliament one vote short from approving constitutional amendment on family definition”. – <http://www.15min.lt/en/article/politics/lithuanian-parliament-one-vote-short-from-approving-constitutional-amendment-on-family-definition-526-227415>

Juulis otsustas Seim, et ühel ajal uue koosseisu valimisega viiakse läbi soovitusliku iseloomuga referendum tuumajaama rajamise küsimuses. Referendumi algatajad rõhutasid elanike õigust nende ohutusega seotud küsimuses kaasa rääkida. Otsust toetas 62 seimiliiget, vastu oli 39. Kuu varem võttis Seim 70 poolthäälega vastu seaduse, milles anti põhimõtteline nõusolek uue tuumajaama rajamiseks. Oktoobris kahes voorus toimunud seimivalimistel said seni opositsioonis olnud sotsiaaldemokraadid 38 kohta, Isamaaliit 33, Tööpartei 29, Korra ja Õigluse Partei 11, Liberaalne Liikumine 10, Leedu Poolakate Valimisaktsioon 8 kohta ja Vapruse Tee 7 kohta. Seimi pääsesid kolm üksikkandidaati ning Roheliste ja Talurahva Partei esindaja. Seimi uus koosseis alustab tööd 140 liikmega, sest Zarasai-Visaginase ringkonnas toimuvad valimisprotseduuri rikkumiste tõttu kordusvalimised.

Referendumil hääletasid leedukad tuumajaama rajamise vastu. Üle 60 protsendi ei

toetanud seda, ainult Visaginas valimisringkonnas, kuhu tuumajaam on kavas ehitada, pooldas selle rajamist 66 protsenti hääletanuist. Osalusprotsent oli veidi üle vajaliku viiekümne protsendi.

Seimas of the Republic of Lithuania, 14.08.2012, „The Seimas convened for an extraordinary session”. –

http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=4028&p_d=127762&p_k=2

BNS, 15.10.2012, „Leedu valijad ei toetanud uue tuumajaama ehitamise plaani”;

BNS, 05.11.2012, „Leedu keskvalimiskomisjon kinnitas valimistulemused”.

Euroopa Inimõiguste Kohus otsustas mullu jaanuaris, et 2004. aastal tagandatud Rolandas Paksasele eluaegse kandideerimiskeelu rakendamine rikub Euroopa inimõiguste konventsiooni, sest lõplik ja ümbervaatamisele mittekuuluv keeld on ebasproportsionaalne karistus. Märtsis võttis Leedu Seim vastu valimisseaduse muudatused, mis keelavad tagandatud poliitikul vaid järgmise nelja aasta jooksul parlamenti kandideerida. Rühm parlamendiliikmeid taotles Konstitutsioonikohtult hinnangut, kas muudatused on põhiseadusega kooskõlas. Septembris otsustas kohus, et seadusemuudatused on põhiseadusega vastuolus. Konstitutsioonikohus osutas, et tulnuks muuta põhiseadust, mitte üksnes parlamendivalimiste seadust, ning Seim ületas oma volitusi, üritades Konstitutsioonikohtu otsust eirata.

BNS, 05.09.2012, „Paksase valimistele lubanud seadus tunnistati põhiseadusevastaseks”.

Läti

Pärast vene keelele teise riigikeele omistamise referendumit ning kodakondsusreferendumi idee väljakäimist otsustasid seadusandjad tõsta allkirjalävendit. Juunis võttis Seim referendumiseaduse muudatused vastu. Poolt oli 52 seimiliiget, vastu 39. Praegu korraldatakse referendumit allkirjade kogumine kahes etapis – esimeses peavad algatajad koguma 10 000 valija allkirjad; teise etapi korraldab keskvalimiskomisjon (tuleb koguda kümnendik eelnenud seimivalimistel osalenute häälest). Muudatus oleks 2015. aastast asendanud need ühe etapiga ning nõutav olnuks kümnendiku valijate toetus ehk umbes 150 000 toetusallkirja.

President Andris Bērziņš saatis seaduse Seimi tagasi, kus see võeti muudetud kujul 50 häälega vastu, sätestades esimesel etapil nõutavate allkirjade hulgaks 50 000 üleminekuperioodi lõpuni. Vastu olid Üksmeele Keskuse ning Roheliste ja Talurahva Liidu liikmed. 38 seimiliiget saatsid presidendile taotluse, et seaduse väljakuulutamine peatataks. Seetõttu saatis president muudatused teist korda Seimile tagasi, leides ka, et tema varasemaid märkusi pole arvesse võetud. Seim muutis eelnõu nii, et üleminekuperioodil nõutakse esimesel etapil 30 000 toetusallkirja kogumist, pärast kaoks kaks etappi ning koguda tuleks 150 000 allkirja. Opositsioon pole aga rahul ning on lubanud kokkuleppele mitte jõudmisel uuesti presidendi poole pöörduda. Lisaks palus 30 seimiliiget

Konstitutsioonikohtul hinnata referendumiseaduse vastavust põhiseadusele. Novembri algul võttis Seim eelnõu 55 poolthäälega uuesti vastu.

BNS, 22.06.2012, „Läti Seim karmistas referendumite algatamise korda”;

BNS, 26.07.2012, „Läti seadusandjad tõstsid referendumiseaduse allkirjalävendi 50 000-ni”;

BNS, 03.08.2012, „Läti president saatis referendumiseaduse Seimi tagasi”;

BNS, 12.10.2012, „Läti Seimis pole üksmeelt referendumiseaduse muutmise üle”.

Septembris läbis Seimis pärast pikki debatte teise lugemise kodakondsusseaduse muutmise eelnõu. Eelnõu peab veel läbima kolmanda lugemise.

Kodakondsusseaduse muudatused annaksid Läti kodakondsuse säilitamise võimaluse välisriikides elavatele Läti kodanikele, emigrantidele ja nende järeltulijatele. Pärast 1991. aasta 21. augustit Lätis sündinud ja alaliselt riigis elavate mittekodanike lapsed tunnistatakse Läti kodanikeks, kui lapse vanemad lubavad talle riigikeele selgeks õpetada ja kasvatada temast Läti riigi lojaalse kodaniku. OSCE rahvusvähemuste ülemkomissar Knut Vollebaek saatis pärast teist lugemist Seimile kirja, milles nõudis mittekodanike lastele kodakondsuse omistamisel täiendavate nõudmiste kaotamist.

BNS, 06.09.2012, „Läti Seim kiitis teisel lugemisel heaks kodakondsusseaduse muudatused”;

Saeima, 07.09.2012, „Saeima adopts amendments to Citizenship Law in second reading”. – <http://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/19992-saeima-adopts-amendments-to-citizenship-law-in-second-reading>

Oktoobris määras Läti Seimi eetikakomisjon kirjaliku hoiatuse Üksmeele Keskuse seadusandjale Nikolajs Kabanovsile, kes väidetavalt osales patriootliku kasvatuses allkomisjoni istungil purjuspäi. Karistus avaldatakse ametlikus häälekandjas Latvijas Vēstnesis. Uurimine Kabanovsi suhtes algatati nelja seimiliikme avalduse alusel, kelle sõnul takistas Kabanovsi käitumine komisjoni täisväärtuslikku tööd, oli ebakollegiaalne teiste seadusandjate suhtes ning diskrediteeris nende kuvandit ühiskonnas. Kabanovs on ka varem eetikakomisjonilt karistada saanud, siis sai ta kirjaliku hoiatuse osalemise eest allkirjade kogumises vene keelele teise riigikeele omistamise referendumit toetuseks.

BNS, 17.10.2012, „Läti seadusandjale määrati purjuspäi töölvibimise eest karm karistus”.

Montenegro

Montenegro ennetähtaegsed parlamendivalimised võitis majandusraskustest ning kuritegevuse- ja korruptsioonisüüdistustest hoolimata valitsev koalitsioon. Peaministri Milo Đukanovići Euroopaliku Montenegro koalitsioon sai 39 parlamendikohta 81-st, opositsiooniline Demokraatlik Rinne 20 kohta, neile

järgnesid Sotsialistlik Rahvapartei 9 ning Positiivne Montenegro 7 kohaga. Valimisaktiivsus oli 70,3 protsenti.

AP-BNS, 15.10.2012, „Montenegro üldvalimised võitis senine valitsuskoalitsioon”;

World Elections, „Montenegro 2012”. –

<http://welections.wordpress.com/2012/10/19/montenegro-2012/>

Paraguay

Juunis tagandas Paraguay parlament presidendi Fernando Lugo, pidades teda vastutavaks 17 inimest nõudnud maavaidluse tagajärgede eest. Vasakpoolse Lugo tagandamist toetasid nii Senat kui ka konservatiivide mõju all olev alamkoda. Alamkojas toimunud hääletusel toetas ettepanekut 76 ja vastu oli üks rahvaesindaja, ülemkojas anti poolthääli 39, vastu oli 4 senaatorit. Presidendiks nimetati senine asepresident Federico Franco. Politseinikel tuli kasutada pisargaasi ja veekahureid, et ajada laiali parlamendihoone juurde kogunenud Lugo toetajad. Mitu Ladina-Ameerika riiki on tagandamist nimetanud riigipöördeks.

China Daily, 23.06.2012, „Paraguayan Senate impeaches president”. –

http://www.chinadaily.com.cn/world/2012-06/23/content_15518914.htm

STT-AFP-BNS, 23.06.2012, „Paraguay Senat tagandas presidendi”.

Poola

Mais kiitis parlament heaks valitsuse pensionireformi. Pensioniiga tõuseb järkjärgult (naistel 2040. ja meestel 2020. aastaks) 67 aastani. Poolas on praegu naiste pensioniiga 60 ja meestel 65 aastat. Koalitsiooni kuuluv Poola Talurahvapartei surus seadusesse võimaluse jääda ennetähtaegselt vanaduspensionile. Seimis toetas reformi 268 seadusandjat, vastu oli 185. Samal kuul kiitis seaduse heaks Senat ning pärast mõningast kaalumist allkirjastas selle ka president. Reformi vastu korraldati mitu meeleavaldust.

Polskie Radio: thenews.pl, 11.05.2012, „MPs vote for controversial bill to raise retirement age”. – <http://www.thenews.pl/1/12/Artykul/99029,MPs-vote-for-controversial-bill-to-raise-retirement-age>

Polskie Radio: thenews.pl, 29.05.2012, „New pension reform law ‘gives Poles right to choose’ says president”. – <http://www.thenews.pl/1/12/Artykul/100944,New-pension-reform-law-gives-Poles-right-to-choose-says-president>

Nagu kõrge tööpuuduse ja majandussurutise käes vaevleval Hispaanial veel vähe muresid oleks, nõuab Poola Seimi liige nüüd tagasi 16. sajandil antud 235 miljoni zloti (57,4 miljoni euro) suurust laenu. Vasakpoolse Palikoti Liikumise 28-aastane seadusandja Marek Poznański on esitanud tagasimaksenõude, mida Poola välisministeerium parajasti uurib. Nimelt võttis Hispaania kuningas Felipe II (1527–1598) Itaalia päritolu Poola kuningannalt Bona Sforzalt (1494–1557) 430 000 kuldtukati suuruse laenu, et rahastada Hispaania-Prantsuse sõda Napoli

kuningriigi pärast. Suurem osa laenust on siiani tagasi maksmata. Õiguseksperdid on nõude suhtes skeptilised, sest möödunud on liiga palju aega.

AFP-BNS, 03.08.2012, „Poola seadusandja nõuab Hispaaniale 400-aastase võla tasumist”.

Seim menetles konservatiivse Poola Solidaarsuse partei algatatud eelnõu, mille eesmärk oli niigi kesiste abordivõimaluste piiramine. Muudatust toetas ka Seaduse ja Õigluse Partei. Praegu on Poolas lubatud abort vaid juhul, kui rasedus on vägistamise tagajärg, see ohustab ema elu või lootel on väärareng, muudatus oleks viimase võimaluse tühistanud. President Bronisław Komorowski väljendas pettumust, et 40 Kodanike Platvormi ja 19 Poola Talurahvapartei liiget olid eelnõu menetlusse võtmise poolt. Edasisel menetlemisel hülgas selle siiski 245 seimiliiget, poolt oli 184 liiget.

Polskie Radio: thenews.pl, 25.10.2012, „MPs reject further restrictions on abortion in Poland”. – <http://www.thenews.pl/1/9/Artykul/116377,MPs-reject-further-restrictions-on-abortion-in-Poland>

Prantsusmaa

Juunis toimunud Rahvusassamblee valimistel said sotsialistid 577-kohalises alamkojas absoluutse enamuse, koos liitlastega 314 (sellest Sotsialistlik Partei 280) kohta. Esimest korda pärast 1997. aastat pääses parlamenti ka kaks mandaati võitnud paremäärmuslik Rahvusrinne. Ekspresident Nicolas Sarkozy Rahvaliidumise Liit sai 194 (koos liitlastega 229) kohta, rohelised 17 ja äärmuslik Vasakrinne 10 kohta. Valimisaktiivsus oli esimeses voorus 57,2 ja teises 55,4 protsenti. Tänu seadusemuudatusele, mis võimaldab parlamenti kandideerida 18-aastaselt senise 23 asemel, sai assamblee oma kõigi aegade noorima liikme – mandaadi sai 22-aastane Marion Maréchal-Le Pen, Jean-Marie Le Peni lapselaps. Esimest korda valiti ka 11 liiget, kes esindavad Prantsuse meretaguseid departemange.

AFP-BNS, 18.06.2012, „Prantsuse sotsialistid saavutasid parlamendis enamuse”;

Inter-Parliamentary Union, „France: Assemblée nationale (National Assembly)”. – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2113_E.htm

The Observer, 28.10.2012, „Marion Maréchal-Le Pen: the new face of the French right”. – <http://www.guardian.co.uk/world/2012/oct/28/marion-marechal-le-pen-france-interview>

Juulis hääletas Rahvusassamblee ülekaalukalt maha muudatuse, mis nõudis parlamendi kuluhüvitiste (76 944 eurot aastas) deklareerimist ja põhjendamist. Eelnõu vastased nimetasid seda parlamendi vabaduse piiramiseks. Juunis avaldatud uurimusest selgus, et Prantsusmaa parlamendiliikmete sissetulek on 77 protsenti suurem kui nende kolleegidel Suurbritannia parlamendi alamkojas ja Saksamaa *Bundestag*'is. Parlamendiliikmete kuluhüvitiste teemal on viimasel ajal puhkenud mitu skandaali. Samas toetas Rahvusassamblee president François

Hollande'i soovi vähendada osana eelarvekärbetest tema ja peaministri palka 30 protsendi võrra, praeguselt 21 300 eurolt 14 910 eurole.

AFP-BNS, 20.07.2012, „Prantsusmaa seadusandjad vähendasid presidendi palka”;

Huffington Post, 20.07.2012, „Contrôle des frais des députés (IRFM): qui a voté pour qui a voté contre?”. – http://www.huffingtonpost.fr/2012/07/19/controle-frais-deputes-assemblee-nationale-vote-pour-contre_n_1688351.html

Eesti Päevaleht, 28.07.2012, „Parlamendisaadikud ei soostunud oma kuluhüvitiste kontrolliga”. – <http://www.epl.ee/news/valismaa/parlamendisaadikud-ei-soostunud-oma-kuluhuvitiste-kontrolliga.d?id=64738880>

Põhja-Korea

Põhja-Korea sisulise võimuta parlament ehk Rahva Ülemnõukogu kogunes istungjärgule juba teist korda poole aasta jooksul. Varem kogunes 687-liikmeline kogu vaid kord aastas kevaditi, kuid uue juhi Kim Jong-uni ajal on Ülemnõukogu tihedamini kokku tulnud, andes alust spekulatsioonideks. Kuigi poliitikavaatlejad ootavad parlamendi heakskiitu noore riigijuhi plaanidele ettevaatlike majandusreformide elluviimiseks, ei tulnud need siiski arutusele.

Reuters, 25.09.2012, „North Korea parliament holds rare meeting, no word on reforms”. – <http://www.reuters.com/article/2012/09/25/us-korea-north-assembly-idUSBRE8800BW20120925>

Rumeenia

Juulis peatas Rumeenia parlament võimuliialduses süüdistatud president Traian Băsescu volitused kuuks ajaks, seda toetas 256 parlamendiliiget 432-st ning tagandamise seadustamiseks korraldati rahvahääletus. See on juba teine katse Băsescu tagandamiseks. Võimupartei Sotsiaalliberaalse Liidu liikmed tagandasid mõlema parlamendikoja spiikrid ja ombudsmani ning ähvardasid ametist kõrvaldada Konstitutsioonikohtu kohtunikke. Valitsuskoalitsiooni tegevus, eriti rünnakud kohtu vastu, kutsusid esile Euroopa Liidu ja USA kriitika, mille peale peaminister Victor Ponta teatas, et tühistas kohtunikele esitatud süüdistused. Kuigi 29. juulil toimunud rahvahääletusel toetas presidendi tagandamist 88 protsenti hääletanuist, jäi osalus alla 50 protsendi ning Konstitutsioonikohus otsustas, et referendum on kehtetu.

AFP-BNS, 07.07.2012, „Rumeenia parlament peatas kuuks ajaks presidendi volitused”;

AFP-BNS, 21.08.2012, „Rumeenia kohus: referendum presidendi tagandamiseks on kehtetu”.

Serbia

Mais toimusid Serbias ennetähtaegsed parlamendi- ja presidendivalimised. President Boris Tadić astus tagasi, et valimised saaksid toimuda. Uueks presidendiks valiti opositsiooniliider Tomislav Nikolić. Parlamendivalimistel sai konservatiivne valimisliit, kuhu kuuluvad Nikolići Progressiivne Partei, partei Uus Serbia, Serbia Liikumine Jõud ja Sotsialistlik Liikumine, 250-kohalises parlamendis 73 kohta. Boris Tadići kaheksast parteist koosnev valimisliit Parema Elu Eest (eesotsas Demokraatliku Parteiga) sai 67 kohta. Ivica Dačići valimisliit, kuhu kuuluvad Serbia Sotsialistlik Partei, Serbia pensionäride liit ja Ühendatud Serbia, sai 44 kohta. Parlamenti pääses 10 nimekirja. Valimisaktiivsus oli 57,8 protsenti. Rahvuslaste juhitud valitsuskoalitsioon eesotsas peaminister Ivica Dačićiga lubas keskenduda eurointegratsioonile, dialoogile Kosovoga ja majanduse ergutamisele. President Tomislav Nikolić on aga välistanud Kosovo iseseisvuse tunnustamise.

AFP-BNS, 27.07.2012, „Serbia parlament toetas uut valitsuskoalitsiooni”;

Inter-Parliamentary Union, „Serbia”. – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2355_E.htm

Sloveenia

Mais kiitis Sloveenia Rahvussamblée heaks valitsuse kokkuhoiumeetmed. Riigi rahanduse tasakaalustamise seadus võeti vastu 49 poolthäälega, selle vastu oli 31 Rahvussamblée liiget. Seaduse eesmärk on vähendada valitsemissektori puudujääki 800 miljoni euro võrra, selleks vähendatakse kõigi riigiteenistujate palka kaheksa protsenti, kärbitakse puhkusetasu ja soodustusi. 40 seadust muutev seadus oli ka aluseks 2012. aasta riigieelarve muutmise seadusele, mis kohe pärast seda vastu võeti. Valitsuse meetmete vastu streikis aprillis ligikaudu 100 000 töötajat. Politseitöötajate ametiühingud ähvardasid kärped rahvahääletusele panna, kuid hiljem siiski loobusid sellest.

Government of the Republic of Slovenia, 12.05.2012, „Austerity package and revised 2012 budget approved in parliament”. – http://www.vlada.si/en/media_room/government_press_releases/press_release/article/austerity_package_and_revised_2012_budget_approved_in_parliament_23621/

Bloomberg Businessweek, 31.05.2012, „Slovenia austerity program comes to force”. – <http://www.businessweek.com/news/2012-05-31/slovenia-austerity-program-comes-to-force>

Soome

Juunis võttis *Eduskunta* vastu seaduse, mis kaotas senise kasutuspõhise televisioonimaksu, mis puudutas neid, kellel on kodus teler. Riigitelevisiooni ja -raadio rahastamiseks kehtestatakse 2013. aastast nn Yle-maks, mille suurus on 50–140 eurot ning mis sõltub maksja sissetuleku suurusest. See on kohustuslik kõigile füüsilistele isikutele, kelle aastasissetulek ületab 7353 eurot. Maksimummäär kehtib neile, kelle aastasissetulek ületab 20 588 eurot. Maksma peab ka osa juriidilistest isikutest. Seadusemuudatuse tingis asjaolu, et televisioonimaks on oma aja ära elanud, sest valdavalt jälgitakse riigimeedia programme interneti

vahendusel. Yle edastab 8 raadioprogrammi ja 4 telekanalit ning teenindab kliente interneti kaudu.

ERR Uudised, 16.12.2011, „YLE tegevust hakatakse rahastama erimaksu kaudu”. – <http://uudised.err.ee/index.php?06241290>

Taloussanomat, 21.06.2012, „Eduskunta hyväksyi Yle-veron – suurimmillaan 140 euroa vuodessa”. – <http://www.taloussanomat.fi/media/2012/06/21/eduskunta-hyvaksyi-yle-veron-suurimmillaan-140-euroa-vuodessa/201231984/135>

Soome valitsus esitas kevadel kava vähendada omavalitsuste arvu 336-lt umbes 70-le. Juunis toetas *Eduskunta* valitsuse haldusreformikava, selle poolt hääletas 106 ja vastu oli 71 liiget. Opositsioon süüdistas valitsust parlamendi kasutamises kummitemplina. Eesmärk on reform 2013. aastal läbi viia.

Turun Sanomat, 21.06.2012, „Eduskunnan enemmistö tukee kuntauudistusta”. – <http://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/360357/Eduskunnan+enemmisto+tukee+kuntauudistusta>

Sudaan

Aprillis kuulutas Sudaani parlament Lõuna-Sudaani valitsuse „vaenlaseks”. Sudaan ja temast eraldunud Lõuna-Sudaan pidasid märtsis ja aprillis mahamärkimata piirialal mitu lahingut, kardeti sõja puhkemist. Hääletus toimus pärast seda, kui Lõuna-Sudaani väed tungisid Põhja-Sudaani suurimale naftaväljale. Konflikti lahendamisele aitas kaasa Aafrika Liit. Septembris allkirjastasid kahe riigi presidendid nafta- ja julgeolekulepped, nimetades seda konflikti lõpuks. Oktoobris kiitis Sudaani parlament peaaegu ühehäälselt lepped heaks.

AFP-BNS, 16.04.2012, „Sudaani parlament kuulutas Lõuna-Sudaani valitsuse „vaenlaseks””;

AllAfrica, 08.10.2012, „Sudan: should Addis Ababa agreements be ratified?”. – <http://allafrica.com/stories/201210081094.html>

AFP-BNS, 17.10.2012, „Sudaani parlament kiitis heaks lepped Lõuna-Sudaaniga”.

Suurbritannia

Aasta algul esitasid asepeaminister Nick Clegg ja konservatiivist peaminister David Cameron täpsema plaani Lordide Koja reformimiseks. Reformi läbiviimine oli asepeaminister Nick Cleggi liberaaldemokraatide poliitika põhieesmärke. Välja pakutud muudatused kahandaksid ülemkoja kohtade arvu praeguselt ligi 800-lt 450-le ja muudaksid neist 80 protsenti valitavaks (mandaadiga 15 aastaks). Uus kord oleks rakendunud 2015. aastast. Juulis hääletas alamkoja 91 konservatiivist liiget reformi vastu. Paljude konservatiivide vastuseisu tõttu kardeti, et parlamendi istungite aja oleks sisustanud lõputud vaidlused Lordide Koja üle ajal, kui riigi majandusolukord nõuaks teistsuguste küsimustega tegelemist. Lõhe

konservatiivide leeris seadis ohtu valitsuskoalitsiooni püsimise ning valitsus loobus reformi edasisest menetlemisest lähiajal.

AFP-BNS, 15.07.2012, „Cameron kutsub oma koalitsiooni ühinema”;

The Telegraph, 02.08.2012, „David Cameron retreats on House of Lords reform”. – <http://www.telegraph.co.uk/news/politics/david-cameron/9447897/David-Cameron-retreats-on-House-of-Lords-reform.html>

AFP-BNS, 06.08.2012, „Briti valitsus loobus parlamendi ülemkoja reformieelnõust”.

Süüria

Mais toimusid kodusõjas olevas Süürias 250-liikmelise Rahvanõukogu valimised. Algselt eelmise aasta septembris plaanitud valimised lükati pärast president Bashar al-Assadi välja kuulutatud reformiprotsessi mitu korda edasi. Veebruaris toimunud põhiseadusreferendum tühistas Baathi partei juhtivpositsiooni. Riigis loodi mitu uut parteid, valimistel osales 12 poliitilist jõudu. Kuigi üle viiekümne aasta oli võimalik valida mitme partei vahel, nimetas opositsioon seda pettuseks ning boikoteeris valimisi. Ükski äsja loodud parteidest parlamendis esindust ei saanud. Presidendimeelne koalitsioon sai 183 kohta. Valimistel osales ligikaudu neljandik valimisõiguslikest kodanikest. Olukorda riigis stabiliseerida ei õnnestunud.

AFP-BNS, 07.05.2012, „Süürias toimuvad parlamendivalimised”;

Inter-Parliamentary Union, „Syrian Arab Republic”. – http://www.ipu.org/parline-e/reports/2307_E.htm

Tadžikistan

Tadžikistani parlamendi mõlemad kohad kiitsid heaks president Emomali Rahmonovi algatatud seadusemuudatuse, mis dekriminaliseeris laimu ja solvangu. Nüüdsest on see haldusõigusrikkumine. Seadusemuudatus peaks leevendama sõltumatu meedia olukorda. Samas jäi jõusse paragrahv, mis nõuab presidendi avaliku solvamise eest karistust rahatrahvi või kuni viieaastase vangistuse näol.

AP-BNS, 04.07.2012, „Tadžikistanis ei ole laim enam kriminaalkuritegu”.

Tšehhi

Tšehhi parlamendis on arutusel seadusandjate immuniteedi kehtivusaja lühendamine. Esindajatekoda võttis veebruaris 156 poolt-häälega vastu põhiseadusemuudatuse, millega sooviti parlamendiliikmete ja Konstitutsioonikohtu kohtunike eluaegne immunitet kaotada. Parlamendi nõusolek kohtu alla andmiseks oleks jäänud kehtima. Kuid Senatis eelnõu heakskiitu ei leidnud. Pärast seda algatati immuniteedi piiramiseks kaks eraldi eelnõu: ühe algatas Esindajatekoda, teise Senati liikmed. Valitsus toetas mõlemat, juhtides tähelepanu, et piirang tuleks kehtestada ainult tulevastele

parlamendiliikmetele. Tšehhi parlament on korduvalt keeldunud eluaegset immuuteiti kaotamast, kuigi valdav osa rahvast seda ootab. Pärast seekordset luhtunud katset kutsusid noored üles korraldama seksistreiki, kuni muudatus vastu võetakse. Ükski varasem parlamendikoosseis pole nõustunud nii mitme oma liikme kohtu alla andmisega kui praegune, mis tõstatab küsimuse selliste piirangute vajalikkusest. Näiteks nõustus parlament kohtu alla andma korruptsioonis süüdistatud endise tervishoiuministri David Rathi, kes tabati 7 miljonit Tšehhi krooni (276 309 eurot) sisaldava veinikastiga, mille päritolu ta ei suutnud selgitada.

České Noviny, 08.02.2012, „Czech lower house passes bill on reduced immunity of lawmakers”. – http://www.ceskenoviny.cz/news/zpravy/czech-lower-house-passes-bill-on-reduced-immunity-of-lawmakers/752379&id_seznam=

FOX News, 26.04.2012, „Czech lawmakers keep immunity from prosecution”. – <http://www.foxnews.com/world/2012/04/26/czech-lawmakers-keep-immunity-from-prosecution/>

The Prague Daily Monitor, 30.08.2012, „Gov’t nods to Senate proposal for reducing lifelong immunity”. – <http://praguemonitor.com/2012/08/30/govt-nods-senate-proposal-reducing-lifelong-immunity>

The Budapest Times, 13.06.2012, „Czech MP faces trial after corruption immunity lifted”. – <http://www.budapesttimes.hu/2012/06/13/czech-mp-faces-trial-after-corruption-immunity-lifted/>

Ukraina

Juulis võttis 450-liikmeline Ülemraada 248 poolthäälega vastu palju vaidlusi ja proteste põhjustanud keelepoliitika aluste seaduse, mis laiendab märkimisväärselt vähemusrahvaste keelte kasutusala regioonides, kus selle keele kõnelejad moodustavad vähemalt 10 protsenti elanikkonnast. Riigikeel on jätkuvalt ukraina keel. Regionaalkeelte ehk vähemusrahvaste keelte hulka on arvatud 18 keelt, nende hulgas näiteks vene, valgevene, bulgaaria ja armeenia keel. Opositsiooni hinnangul rikutakse põhiseadust, muutes vene keele *de facto* teiseks riigikeeleks. Hääletuse eel puhkes parlamendienamuse ja opositsiooni vahel kähmlus. Lärmi tõttu polnud hääli algul võimalik kokku lugeda. Spiiker Volodõmõr Lõtvõn keeldus seadust allkirjastamast ning Lõtvõn ja tema asetäitja esitasid tagasiastumisavalduse, mille parlament tagasi lükkas. Opositsioon ei suutnud siiski seaduse vastuvõtmist takistada ega seda hiljem tühistada. Pärast seaduse jõustumist kiirustasid linnavolikogud seda rakendama: vene keele kuulutasid kohe regionaalkeeleks näiteks Odessa linn ja oblast, Donetsk ja Hersoni oblast, Harkiv ja Sevastopol.

Interfax-BNS, 03.07.2012, „Ukraina Ülemraada kiitis heaks vastuolulise keeleseaduse”;

Interfax-BNS, 30.07.2012, „Ukraina parlament keeldus vastuolulist keeleseadust tühistamast”;

Interfax-BNS, 21.08.2012, „Vene keel sai Hersonis regionaalkeele staatuse”.

Ukraina Ülemraada kiitis septembris esimesel lugemisel heaks laimu kriminaliseeriva eelnõu, sätestades selle eest kuni viieaastase vanglakaristuse. Eelnõu pälvis rahvusvaheliste inimõigusühenduste hukkamõistu ning põhjustas ka Ukraina kodanikuühenduste, ajalehtede ja telekanalite proteste, kes nägid seda tsensuuri seadustamise katsena ning võimalusena vaigistada valitsuse kriitikuid. Algataja, Regioonide Partei liige Vitali Žuravski võttis seepeale eelnõu tagasi ning lubas selle koostöös kodanikuühiskonna esindajatega ümber kirjutada.

Interfax-BNS, 02.10.2012, „Ukraina parlament tühistas laimu kriminaliseeriva eelnõu”.

Oktoobri lõpus toimusid Ülemraada valimised, kuid tulemusi ei saanud kohe välja kuulutada, sest viies valimisringkonnas esines rikkumisi, mille tõttu neis korraldatakse kordusvalimised. Opositsiooniparteid nõudsid valimistulemuste võltsimise lõpetamist ja süüdlaste karistamist. Kiievis kogunes keskvalimiskomisjoni ette vähemalt 2000 meeleavaldajat, kohal oli ka märulipolitsei. Opositsiooni süüdistuste kohaselt võltsiti tulemusi eeskätt ühemandaadilistes ringkondades, kus selguvad pooled 450-kohalise Ülemraada koosseisust. Pärast 99,95 protsendi andmete laekumist on parteinimekirjade alusel liidripositsioonil president Viktor Janukovitši Regioonide Partei 30 protsendiga häältest.

Interfax-AP-BNS, 05.11.2012, „Ukraina keskvalimiskomisjon nõuab viies ringkonnas kordusvalimisi”.

Ungari

Aprillis toetas 338 parlamendiliiget president Pál Schmitti tagasiastumist. President astus tagasi seoses doktoritöö plagiaadiskandaaliga. Mais valis parlament 262 häälega uueks presidendiks János Áderi, Fideszi partei asutajaliikme. Opositsioonilised sotsialistid ei võtnud hääletusest osa, leides, et Áderi valimine kindlustab veelgi Fideszi domineerimist. Paremaäärmusliku Jobbiki partei liikmed hääletasid vastu.

AP-BNS, 02.04.2012, „Ungari parlament kinnitas presidendi tagasiastumise”;

Website of the Hungarian Government, 02.05.2012, „Parliament on Wednesday elected Janos Ader as the next president of Hungary”. –

<http://www.kormany.hu/en/news/parliament-on-wednesday-elected-janos-ader-as-the-next-president-of-hungary>

Riigi juhtkond soovis ungari kirjaniku József Nyíró (1889–1953) ümber matta tema sünnikohta, mis nüüd asub Rumeenias. Kunagine parlamendiliige põgenes pärast Teist maailmasõda Hispaaniasse. Rumeenia keeldus antisemitlikku parteisse kuulunud kirjaniku tuha ümbermatmisest. Läbirääkimisi käis pidamas parlamendi spiiker László Kövér, kes osales ka kirjaniku mälestusüritusel. Kavandatud ümbermatmine pidi toimuma vahetult enne Rumeenia kohalikke valimisi, mis

kutsus esile süüdistused katses mõjutada Transilvaania 1,2 miljonit etnilist ungari. József Nyíró mälestusüritusel osalemine tekitas meelepaha ka Iisraelis, Knesseti spiiker Reuven Rivlin tühistas seetõttu oma Ungari ametikaaslase visiidi Iisraeli. Kõvér oli kutsutud Raoul Wallenbergi 100. sünniaastapäeva tähistamisele.

The Budapest Times, 29.05.2012, „Ashes test: reburial open wound”. – <http://www.budapesttimes.hu/2012/05/29/ashes-test/>

The Times of Israel, 24.06.2012, „Knesset Speaker uninvites Hungarian counterpart over attendance at memorial for Nazi collaborator”. – <http://www.timesofisrael.com/outraged-knesset-speaker-cancels-visit-of-his-hungarian-counterpart/>

Juunis võttis parlament vastu avalduse, milles taunitakse rassistlikke või ksenofoobseid seisukohavõtte parlamendis. Fideszi parlamendiliige László Berényi tegi vahetult enne lõpphääletust muudatusettepaneku, millega jäeti eelnõust välja eetikakomitee loomine. Sotsialistid kutsusid üles looma rassismivastast parlamendikomiteed pärast Jobbiki liikme Zsolt Baráthi kõnet, mille ta pühendas 130 aasta tagusele sünnimusele. Juute süüdistati teenijatüdraku rituaalmõrvas, kuid hiljem süüdistustest loobuti. Baráth väitis, et kohtunikke mõjutati. Sotsialistid süüdistasid valitsuskoalitsiooni paremäärmuslaste toetamises ega osalenud avalduse hääletamisel.

The Budapest Times, 10.06.2012, „Free speech: no ethics committee in response to far-right rhetoric”. – <http://www.budapesttimes.hu/2012/06/10/free-speech/>

Ungari parlament võttis 243 poolthäälega vastu uue kriminaalseadustiku, mis asendab 1979. aastast kehtiva seaduse ja karmistab karistusi. Seaduse vastu olid sotsialistid ja rohelised, Jobbiki partei ei hääletanud. Sotsialistid ei toetanud karmimaid karistusi esmakordsete ja väiksemate kuritegude puhul. Näiteks pikendatakse eluaegsete vangide minimaalset kinnipidamisaega seniselt 20-lt 25 aastale ning karmistatakse lapskurjategijatele määratavaid karistusi – tapmise eest kriminaalvastutusele võtmisel alandatakse vanuse alampiir 12-le (seni 14). Relvastatud sissetungija tapmine liigitatakse hädakaitse alla. Riiklike sümbolite vastu suunatud rikkumisi võib karistada kuni aastase vangistuse või 500 000 forinti (1744 euro) suuruse trahviga.

The Budapest Times, 01.07.2012, „Tough justice: harsher criminal code adopted”. – <http://www.budapesttimes.hu/2012/07/01/tough-justice/>

Uruguay

Uruguay parlamendi mõlemad koad kiitsid heaks abordi seadustamise. Kongressi alamkojas anti seaduse poolt 50 ja vastu 49 häält, Senatis vastavalt 17 ja 14. Seadus annab naistele õiguse teha raseduse esimese 12 nädala jooksul aborti ning dekriminaliseerib abordid raseduse hilisemas järgus, kui ema elu on ohus või kui loode on raske väärarenguga. Vägistamise puhul oleksid abordid seaduslikud esimese 14 nädala jooksul. Katoliiklikus Ladina-Ameerikas oli seni vaid Kuubal võimalik naise soovil aborti teha.

Economist, 19.10.2012, „Still leading the way”. –
<http://www.economist.com/blogs/americasview/2012/10/abortion-uruguay>

Venemaa

Venemaa parlament võttis juunis vastu seaduse, millega märgatavalt karmistatakse karistusi kooskõlastamata aktsioonides osalemise eest. Riigiduumas pooldas muudatusi 241 ja nende vastu oli 147 liiget. Opositsioon üritas seaduse vastuvõtmist igati takistada, esitades üle 400 parandusettepaneku. Seevastu Föderatsiooninõukogu kiitis seaduse 132 häälega heaks vaid mõni tund hiljem, vastu oli üks liige. Uue seaduse kohaselt saab loata meeleavaldusel osalemise eest määrata tulevikus isegi kuni 7000 euro suuruse trahvi, siiani oli summa 120 eurot (tavakodanikele kuni 300 000 rubla, juriidilistele isikutele kuni miljon rubla). Seejuures võidakse karistada ka nn jalutuskäikude ehk „kodanike massilise üheaegse avalikus kohas viibimise eest”. Riigiduumas võeti kinni 71 seaduseelnõu vastu protestinud inimest. Venemaa inimõigusorganisatsioonid kutsusid president Vladimir Putinit seadusele vetot panema, kuid president leidis, et see on Euroopa seadustega kooskõlas ja allkirjastas selle.

Interfax-BNS, 06.06.2012, „Vene Riigiduumas kiitis miitinguseaduse lõplikult heaks”;

AFP-BNS, 06.06.2012, „Vene parlamendi ülemkoda kinnitas miitinguseaduse”;

AFP-BNS, 08.06.2012, „Putin allkirjastas protestijate trahvide tõstmise eelnõu”.

Juulis allkirjastas president Vladimir Putin parlamendis heaks kiidetud seaduse, mis nimetab välismaalt raha saavaid vabaühendusi „võõrriikide agentideks”. Nii Riigiduumas kui ka Föderatsiooninõukogu võtsid seaduseelnõu vastu enne suvepuhkust. Riigiduumas toetas seadust 374, selle vastu oli 4 liiget. Lisaks kiitis Riigiduumas heaks eelnõu, mis kriminaliseerib laimu; selle eest võib määrata kuni 5 miljoni rubla suuruse trahvi. Eelnõu poolt hääletas 238, vastu oli 91 liiget. Kommunistid lahkusid hääletuse järel saalist.

Vene aktivistid kardavad, et vabaühendusi puudutavat seadust hakatakse kasutama võimude suhtes kriitiliste vabaühenduste vastu. Seadus kohustab välismaalt raha saavaid vabaühendusi registreerima end välisagentidena. Nende tulused, raamatupidamist ja juhtimisstruktuuride toimimist kontrollitakse pidevalt ning nad peavad regulaarselt avalikustama oma tuluallikad. Seadust peetakse ajendatuks vabaühenduste parlamendi- ja presidendivalimiste pihta suunatud kriitikast. Eelnõu algatanud valitsuspartei Ühtse Venemaa sõnul on muudatuste eesmärk takistada välisriike Vene sisepoliitikat mõjutamast. Seaduse on mõistnud hukka nii Euroopa Liit kui ka USA.

AFP-BNS, 13.07.2012, „Vene Riigiduumas võttis vastu „välisagentide” eelnõu”;

AFP-BNS, 21.07.2012, „Putin allkirjastas vabaühendusi „välisagentideks” nimetava seaduse”.

Juulis sai parlamendi mõlema koja heakskiidu informatsiooniseadus. Riigiduumas menetles seda kiirustades, ilma avaliku debati ja diskussioonita. Kriitikute sõnul on tegemist varjatud katsega karmistada tsensuuri. Ametlikult on seaduse eesmärk kaitsta alaealisi kahjustava sisuga veebilehtede eest, mis sisaldavad lapspornot, propageerivad narkootikume või jagavad näpunäiteid enesetapu sooritamiseks. Luuakse üleriigiline register keelatud informatsiooni sisaldavatest veebilehtedest ning omanikke ja teenusepakkujaid kohustatakse neid sulgema. Venekeelne vikipeedia peatas protestiks eelnõu vastu 24 tunniks töö.

AFP-BNS, 11.07.2012, „Vene duuma võttis vastu „internetitsensuuri” seaduse”;

Postimees, 30.07.2012, „Venemaal jõustus hiilivaks tsensuuriks peetav internetiseadus”. – <http://www.postimees.ee/923546/venemaal-joustus-hiilivaks-tsensuuriks-peetav-internetiseadus>

Augustis sai Venemaast pärast aastatepikkust ootamist Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige, mis tähendab muu hulgas seda, et riik peab alandama imporditolle. Ühinemisprotokolli ratifitseerimise seaduse võtsid nii Riigiduumas kui ka Föderatsiooninõukogu vastu juulis. Ratifitseerimise poolt hääletas 238 Riigiduumas liiget, vastu oli 208. WTO-ga liitumist toetasid ainult Ühtse Venemaa liikmed. Kommunistidest duumaliikmed kardavad, et WTO-ga liitumine ujutab Venemaa üle odava importkaubaga, kahjustades nõukogude ajast pärinevat tööstust, ja toob kaasa tööpuuduse. Riigi rahandusministeeriumi hinnangul vähenevad Venemaa eelarvetulud 2013. aastal imporditollide alandamise tõttu 310 miljardi rubla võrra. Venemaa pidas WTO-sse astumiseks läbirääkimisi 1996. aastast alates ning oli seni ainus organisatsiooni mittekuuluv suurriik.

Interfax-AFP-BNS, 10.07.2012, „Vene Riigiduumas ratifitseeris WTO-ga ühinemise”;

ERR Uudised, 22.08.2012, „Venemaast saab täna WTO liige”. – <http://uudised.err.ee/index.php?06259603>

Septembris võttis Riigiduumas kuuks ajaks sõnaõiguse opositsiooniliselt seadusandjalt, kes oli oma kolleege võimuparteist Ühtne Venemaa varasteks ja petisteks nimetanud. Ühtse Venemaa kohta käiva määratluse „vargad ja petised” autor on protestiliikumise liider Aleksei Navalnõi. Ilja Ponomarevi sõnaõiguse jätmise otsuse langetas alamkoda kaks nädalat pärast seda, kui tema parteikaaslase Gennadi Gudkovi mandaat Riigiduumas tühistati väidetava äritegevuse pärast, mis on parlamendiliikmete jaoks keelatud. Gennadi Gudkov on väheseid parlamendiliikmeid, kes talvel osales opositsiooni korraldatud meeleavaldustel. Süüdimõistmisel ähvardab teda vanglakaristus.

Reuters, 10.09.2012, „Russian lawmakers move to eject Kremlin critic”. – <http://www.reuters.com/article/2012/09/10/us-russia-opposition-gudkov-idUSBRE88914R20120910>

AFP-BNS, 28.09.2012, „Vene parlamendiliige jäeti kuuks ajaks sõnaõigusest”.

